

Landspakket **Aruba**

Uitvoeringsagenda
1 april – 31 augustus 2024

Op 13 november 2020 ondertekenden Aruba en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Aruba. Sinds het tekenen van de onderlinge regeling is de realisatie van een breed palet aan hervormingen en investeringen op gang gekomen. Deze hervormingen hebben als doel een bijdrage leveren aan de weerbaarheid en veerkracht van economie en samenleving. De versterking van de financiële kolom en sociale samenhang dragen hieraan bij.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; zorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. De concrete afspraken waar deze maatregelen uit bestaan zijn opgenomen in een uitvoeringsagenda. Voor u ligt thans de Uitvoeringsagenda over de periode van 1 april tot en met 31 augustus 2024. Een aantal belangrijke beoogde resultaten voor komende periode worden hieronder uitgelicht.

Deze uitvoeringsagenda volgt de eerder ingezette lijn, waarbij volgende stappen worden genomen om uiteindelijk de hervormingen te realiseren. Medio 2024 wordt het onderzoek afgerond in het kader van de herinrichting van de overheidsorganisatie, gericht op het verhogen van kwaliteit en efficiëntie. Ook wordt de inhaalslag voor wat betreft de verwerking van de eindafrekeningen van verleende subsidies voltooid, wat tevens input oplevert voor de verdere optimalisatie van het subsidiestelsel van Aruba. Daarnaast wordt gestart met de uitwerking van diverse hervormingen betreffende de arbeidsmarkt en het sociaalzekerheidstelsel. Bij de Belastingdienst start komend kwartaal een inhaalactie achterstanden bezwaarschriften, wat tevens input oplevert voor verdere optimalisatie van de processen van de Belastingdienst. Binnen het thema onderwijs wordt als volgende stap in het versterken van de zorgstructuur de visie op de leerlingenzorg herzien, wat uiteindelijk zal bijdragen aan het verminderen van onderwijsuitval.

Leeswijzer

In deze Uitvoeringsagenda zijn de gerealiseerde afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2024-Q1 verdwenen, de afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2024-Q1 die nog gerealiseerd moeten worden, zijn blijven staan en nieuwe afspraken voor de komende periode (april t/m augustus 2024) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afspraken gelden voor de komende periode. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige afspraken.

mr. E.C. Wever-Croes
Minister-president van Aruba

A.C. van Huffelen
Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Thema A:
Financieel beheer

Thema B:
Kosten en effectiviteit publieke sector

Thema C:
Belastingen

Thema D:
Financiële sector

Thema E:
Economische hervormingen

Thema F:
Zorg

Thema G:
Onderwijs

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: **Financieel beheer**

Doel • het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Juridisch kader aanpassen als basis om financiële kolom te versterken.	16. Uitvoeringsbesluit aanbestedingen: publiceren.	Q3 2024	Aruba	Uitvoeringsbesluit en wijziging van de verordening zijn opgesteld en, waar nodig, aangepast conform advies Raad van Advies. De verordening kan na een laatste interne afstemming ter goedkeuring aan de Staten worden aangeboden. De publicatie van het uitvoeringsbesluit aanbestedingen kan plaatsvinden als de wijziging van de aanbestedingsverordening door de Staten is goedgekeurd. Verwachting is nu dat dit uiterlijk Q3 zal plaatsvinden, maar dat is afhankelijk van de behandeling in de Staten.
				19. Verslaggevingsstelsel: concept implementatieplan is gereed conform PvA.	30 april 2024	Aruba + Nederland	De nieuwe opdrachtnemer is eind november gestart met het opstellen van het implementatieplan. Het traject zou eind maart afgerond zijn. De opdrachtnemer (een zzp-er) heeft echter aangegeven dat eind maart niet meer haalbaar is, vanwege andere uitlopende werkzaamheden. De verwachte nieuwe einddatum is eind april.
				23. Implementatieplan Regeling Materieel Beheer bestuurlijk vastgesteld.	1 april 2024	Aruba	Concept van het implementatieplan is opgesteld, maar was ten tijde van het opstellen van deze uitvoeringsagenda nog onder review. Bestuurlijke vaststelling zal waarschijnlijk nog in Q1 plaatsvinden.
				26. Implementatieplan Verslaggevingsstelsel bestuurlijk vastgesteld.	31 juli 2024	Aruba	Vanwege de verschuiving bij A.1.1.19 is de deadline voor de bestuurlijk vaststelling ook aangepast van eind mei naar eind juli. Zie toelichting A.1.1.19.
				27. Aanbestedingsverordening in werking.	Q3 2024	Aruba	Zie toelichting A.1.1.16.
		A.1.3	Roadmap verbetering financieel beheer.	5. Aanvullen nulmetingen met Douane en DIMP.	31 juli 2024	Aruba + Nederland	De nulmeting geeft inzicht in de controleerbaarheid van de financiële gegevens. Nulmeting Douane is afgerond. Fase A van de nulmeting DIMP duurt langer dan verwacht. Het uitzoeken van aansluitingsverschillen is complexer dan ingeschat. De verwachte totale doorlooptijd van 4 maanden wordt verlengd naar 6 maanden.
				8. Definitief rapport opgeleverd met de blauwdruk voor de inrichting van de financiële werkprocessen (incl. organisatie, personeel en systemen) en het '3-lines-of- defense' model.	1 april 2024	Aruba + Nederland	De blauwdruk en het implementatieplan zijn in concept opgesteld en besproken. Opdrachtnemer zal in maart nog een keer extra naar Aruba afreizen om de concepten af te stemmen met de diverse stakeholders, waardoor de afronding niet in februari maar in maart zal plaatsvinden.
				9. Bestuurlijke vaststelling implementatieplan voor de inrichting van de financiële werkprocessen (incl. organisatie, personeel en systemen) en het '3-lines-of- defense' model.	30 mei 2024	Aruba + Nederland	Betreft vervolgstap op A.1.3.8. Bestuurlijke vaststelling wordt nog voor 30 mei verwacht.
				10. Opstellen en bestuurlijk vaststellen plan van aanpak informatiemanagement en IT-beheer financiële processen.	1 mei 2024	Aruba + Nederland	Beheersorganisatie rond IT-beheer moet geactualiseerd worden en informatiemanagement moet opgezet worden. De aanpak is opgesteld en wordt, na afstemming met de organisatie, op een paar punten nog aangepast. Bestuurlijke vaststelling kan naar verwachting voor 1 mei plaatsvinden.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	vervolg	A.1.3	vervolg	11. Evaluatie stand van zaken genomen beheersmaatregelen en planning van te nemen vervolgstappen in het kader van het op orde brengen van basiselementen in het financieel beheer.	31 mei 2024	Aruba + Nederland	In het kader van het op orde brengen van de controleerbaarheid van de financiële gegevens is in de roadmap een globale planning opgenomen met activiteiten. Deze zou worden geactualiseerd door de beoogde programmamanager, maar deze heeft zich teruggetrokken. De actualisatie zal nu met alternatieve ondersteuning plaatsvinden, maar hierdoor zal de einddatum verschuiven van maart naar mei.
		A.1.4	Roadmap verbetering begroting.	2. Opstellen cursus begroting en begrotingsproces (updaten Leergang Openbare Financiën Aruba).	31 mei 2024	Aruba + Nederland	De update van de Leergang Openbare Financiën Aruba (LOFA) heeft plaatsgevonden en er is gestart met het verwerken van de informatie in een e-cursus. Het is gebleken dat hiervoor aanvullende specialistische ondersteuning nodig is. Hierdoor wordt de doorlooptijd met 2 maanden verlengd.
				3. Vaststellen cursus begroting en begrotingsproces (updaten Leergang Openbare Financiën Aruba).	30 augustus 2024	Aruba	Zie toelichting A.1.4.2. Het vaststellen van de LOFA e-cursus zal plaatsvinden door middel van een beta-test onder een kleinere groep gebruikers.
				8. Blauwdruk inrichting policy based budgetting gerealiseerd.	n.n.b.	Aruba + Nederland	Om een te grote druk op de capaciteit te voorkomen wordt dit traject uitgesteld. De nieuwe startdatum wordt nog bepaald in afstemming met het traject voor de implementatie van het begrotingssysteem, die voorrang krijgt. Zie toelichting A.1.4.9.
				9. Principebesluit implementatie begrotingssysteem.	31 mei 2024	Aruba	Er is een veranderplan opgesteld op basis waarvan het bestuur een principebesluit kan nemen over de implementatie van een nieuw ICT systeem die het proces van begrotingsvoorbereiding en begrotingswijziging technisch kan ondersteunen.
		A.1.5	Roadmap verbetering financieel beleid.	2. Opstellen en bestuurlijk vaststellen plan van aanpak doorlichting niet-belastingmiddelen.	30 september 2024	Aruba + Nederland	Met deze activiteit wordt beoogd het rendement en doelmatigheid van deze middelen te optimaliseren. Het plan van aanpak is in concept opgesteld, hierbij is gebleken dat verdere bestuurlijke afstemming wenselijk is, omdat de beleidsresultaten ook tot de reikwijdte behoren. Hierdoor kan de bestuurlijke vaststelling waarschijnlijk in het derde kwartaal plaatsvinden, in plaats van het eerste kwartaal.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden	A.2.3	Realisatie van het Implementatieplan Nationaal Statistisch Systeem	1. De NSS wetgeving is aangeboden aan de Ministerraad.	2 april 2024	Aruba	De Ministerraad zal de wetgeving vervolgens aanbieden de Raad van Advies.
				2. Ontwerp technische en Business Intelligence infrastructuur voor het Digitale Data Platform gereed.	29 juni 2024	Aruba	De technische infrastructuur is in concept opgeleverd en is herzien. De Business Intelligence infrastructuur wordt in concept opgezet met ondersteuning van technische experts die eind 2023 zijn ingehuurd. Daarom is deze datum aangepast.
				3. Review concept Business Intelligence infrastructuur van het Digitale Data Platform afgerond.	30 augustus 2024	Aruba	De concept-versie van de Business Intelligence infrastructuur van het Digitale Data Platform is gereviewd door ingehuurde technische experts en is aangepast aan de hand van de aanbevelingen.
				4. Ontwerpen front-end Data Disseminatie Platform gereed.	30 juni 2024	Aruba	De front-end van het Data Disseminatie Platform is in concept opgezet met ondersteuning van ingehuurde technische experts.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Onderzoek naar subsidiebeleid en -uitvoering.	8. Inhaalslag eindafrekeningen afgerond.	28 juni 2024	Aruba + Nederland	Dit deelproject uit het plan van aanpak Implementatie aanbevelingen subsidies is er op gericht om “schoon schip te maken” en het financieel afsluiten van het ‘oude’ subsidiestelsel, voordat wordt gestart met het nieuwe stelsel. Voor alle uitgekeerde subsidies worden alsnog eindafrekeningen opgesteld en uitgevoerd.
				9. Implementatieplan quick wins opgesteld.	28 juni 2024	Aruba + Nederland	Betreft afspraken die de getrouwheid en de rechtmatigheid van de subsidieverlening verbeteren. Een deel is meegenomen in activiteit A.1.3.8. Verdere implementatie zou worden opgepakt door de beoogde programmamanager, maar deze heeft zich teruggetrokken. De activiteit zal nu met alternatieve ondersteuning plaatsvinden. Hierdoor verschuift de einddatum van maart naar juni.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.1	Onderzoek naar huidige situatie en doelstellingen.	4. n.n.b.	n.n.b.	Aruba + Nederland	Wordt in het kader van de roadmap Financieel Beheer (zie A.1.3) later opgenomen in de uitvoeringsagenda.

Thema B: **Kosten en effectiviteit publieke sector**

Doel

- de doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
- het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1	Doorlopend.				
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1	Doorlichting van (semi)-overheidsbedrijven en overheidsentiteiten.	11. Ontwerp deelnemingenbeleid opgesteld.	30 september 2024	Aruba + Nederland	Aanbesteding voor de projectmatige ondersteuning van de uitwerking en beschrijving van het deelnemingenbeleid is afgerond. Op basis van de offerte wordt de afrondingsdatum bijgesteld van april naar september.
				12. Ontwerp dividendbeleid opgesteld.	30 september 2024	Aruba + Nederland	Aanbesteding voor de projectmatige ondersteuning van de uitwerking en beschrijving van het dividendbeleid is afgerond. Op basis van de offerte wordt de afrondingsdatum bijgesteld van juni naar september.
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1	Verkenning mogelijkheden wetgevingspool ten behoeve van (tijdelijke) versterking wetgevingsfunctie landen.	5. Werving tijdelijke wetgevingscapaciteit.	doorlopende activiteit	Aruba + Nederland	
		B.4.2	Voorstellen ontwikkelen om kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren.	8. Opstellen van gezamenlijk KPI rapport/ dashboard voor het meten van kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheid.	2 april 2024	Aruba	In plaats van de individuele KPI per traject/ beoogd resultaat worden deze gebundeld in een rapportage c.q. dashboard en komen de individuele KPI rapportages te vervallen.
				9. Jaarlijkse Roadmap review op ambtelijk niveau uitgevoerd.	15 november 2024	Aruba + Nederland	Dit betreft de afgesproken jaarlijkse review voor mogelijke doorvoering van update van de Roadmap.
				10. Review en eventueel bijstellen van het dashboard.	29 november 2024	Aruba	Op basis van het opgestelde dashboard wordt een concept voorstel rapport uitgedraaid voor het eventueel bijstellen van het dashboard. Is vervolg op B.4.2.8.
		B.4.3	Ontwerpen overheidsorganisatie	5. Opleveren van het eindrapport door Opdrachtnemer inclusief een bestuurlijk vastgelegd afwegingskader, toepassing van het afwegingskader, indeling topstructuur en vervolgstappen.	1 juli 2024	Aruba + Nederland	Het onderzoek loopt. Vanwege de complexiteit en hoeveelheid informatie en benodigde tussentijdse besluitvorming verschuift de opleverdatum.
		B.4.4	Vervolg trajecten vanuit B.4.3.5.	1. Concept aanbestedingsdocumenten Functiehuis, Loopbaanbeleid en Beloningsbeleid ambtelijk vastgesteld.	Q1/Q2 2024	Aruba + Nederland	Deze opdracht wordt mogelijk in cluster vorm aanbesteed. Dit kan gebeuren na besluitvorming over (delen van) eindrapport B.4.3.5 en met input vanuit rapport/ zienswijze van B.5.3.en te worden. De voorbereidingen voor de aanbesteding zullen in Q1 starten.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen(o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject)	B.6.2	Juridisch kader onderzoeken.	14. PvA aanpak moeilijk te re-integreren non-actieven Fase 2 afgerond.	2 april 2024	Aruba	Fase 2 betreft: doorlopen re-integratietraject voor interne plaatsing (binnen overheid), doorlopen re-integratietraject voor externe plaatsing (buiten overheid) indien intern niet lukt. Echter de start heeft langer genomen dan beoogd, waardoor de einddatum iets verschuift.
				15. Uitvoering Fase 3 PvA niet-integer gedrag afgerond.	30 september 2024	Aruba	Dit betreft het invoeren van het vastgestelde beleid.
				16. Uitvoering fase 3 PvA Proefplaatsing afgerond.	28 juni 2024	Aruba	Dit betreft het invoeren van het vastgestelde beleid.
				17. PvA aanpak moeilijk te re-integreren Non-actieven Fase 3 afgerond.	28 juni 2024	Aruba	Dit betreft het invoeren van het vastgestelde beleid en de evaluatie hiervan na het 1e jaar.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.1	Inventarisatie omvang externe inhuur.	3. n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.1	Onderzoek naar de HR-functie.	12. PvA Leadership programma ambtelijk vastgesteld.	30 augustus 2024	Aruba + Nederland	Dit traject zal meelopen met de gehele HR strategie en is een onderdeel van het gehele trainings- en opleidingsplan, en van het loopbaanbeleid die nog ontwikkeld moeten worden. Hierbij is ook aandacht voor persoonlijk (zelf)leiderschap en -management ter voorbereiding van alle ambtenaren (operationeel, tactisch en strategisch) op de organisatorische veranderingen.
				13. HR strategie bestuurlijk vastgesteld.	30 april 2024	Aruba	Is vervolg op B.8.1.11.
				14. PvA Leadership programma bestuurlijk vastgesteld.	31 oktober 2024	Aruba + Nederland	Dit betreft het plan van aanpak voor de het ontwikkelen van een Leadership programma. Dit sluit aan op de HR strategie en is een onderdeel van het gehele trainings- en opleidingsplan en van het loopbaanbeleid dat nog ontwikkeld moet worden. Hierbij is ook aandacht voor persoonlijk (zelf)leiderschap en -management ter voorbereiding van alle ambtenaren (operationeel, tactisch en strategisch) op de organisatorische veranderingen. In het Leadership programma kunnen elementen meegenomen worden voortvloeiend uit de resultaten en het bestuurlijk besluit van B.4.3.5.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: -een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4;-invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat;-het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Analyse hoe strategisch personeelsbeleid te moderniseren.	12. Plan van aanpak inclusief Visie m.b.t. E-HRM voor Land opgesteld en ambtelijk vastgesteld.	31 mei 2024	Aruba	Plan van Aanpak opstellen incl. inventarisatie en analyse van diensten die reeds (deels) draaien met dergelijke pakketten voor HR, plus voorbereidende werkzaamheden uitvoeren ter voorbereiding van (onderhandse) aanbesteding.
				13. Plan van aanpak inclusief Visie m.b.t. E-HRM voor Land opgesteld en bestuurlijk vastgesteld.	28 juni 2024		Is vervolg op B.9.1.12.
		B.9.2	P-cyclus met prestatiemanagementinvoeren.	2. Inwerkingtreding P-cyclus met rechtsgevolgen.	2 april 2024	Aruba	In Q4 2023 zullen de laatste voorbereidingen van het prestatiemanagement systeem plaatsvinden door het DRH in samenwerking met DWJZ, waarbij het advies van de Technische commissie wordt verwerkt in de wetgeving. NB Verdere rapportage m.b.t. de KPI's en het bijsturen van het prestatiemanagementinstrument vinden navolging onder B.4.2.8.
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.2	Digitalisering dienstverlening overheid.	5. Quick Scan ambtelijk vastgesteld.	30 april 2024	Aruba	De quick scan wordt uitgevoerd om in beeld te brengen wat de huidige stand van zaken is t.a.v. het realiseren van de E-governement visie van Aruba.

Thema C: **Belastingen**

Doel

- het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
- het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Implementatie nieuw fiscaal stelsel.	5. n.n.b.	n.n.b.	Aruba + Nederland	Ten tijde van het opstellen van deze UA zou er nog een bestuurlijk gesprek tussen Nederland en Aruba plaatsvinden over dit onderwerp. Omdat de uitkomst daarvan nog niet bekend is, worden geen concrete acties opgenomen.
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.1	Optimalisering en modernisering Belastingdienst.	12. Aanvraag training Tadat Assessment gereed.	15 oktober 2024	Aruba	Aruba zet in 2024 een aantal stappen voor wat betreft de doorontwikkeling van de belastingdienst en zal onder meer het TADAT-assessment traject oppakken. Eerste stap daartoe is de training van personen binnen DIMP om hiervoor gecertificeerd te worden.
		C.4.2	Inhalen achterstanden Belastingdienst	2. Inhaal achterstanden bezwaarafhandeling team gestart.	Q2 2024	Aruba	De uitvoeringsfase van het project inhalen achterstanden heeft een looptijd van september 2024 tot september 2026 en behelst het inhalen van achterstanden in de afhandeling van ingediende bezwaarschriften.
				3. Evaluatie van de task force performance in Q1 en Q2.	31 augustus 2024	Aruba	Bezien zal worden of de productiedoelstelling (ic 50% van de doelstelling voor het gehele jaar) behaald is. Dit is een meetpunt in de uitvoering van het Plan van Aanpak inhalen achterstanden, gebaseerd op de overeengekomen KPI's.
		C.4.3	Samenwerking FIOD/FIOT	2. Plan van Aanpak samenwerking FIOD/FIOT bestuurlijk vastgesteld.	2 april 2024	Aruba	Het plan van aanpak betreft de samenwerking tussen de Nederlandse FIOD en de Arubaanse FIOT om zo op effectieve wijze fiscale handhaving te bewerkstelligen.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Aruba overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Invoering Belastingregeling.	3. Invoering Belastingregeling (BRNA).	n.n.b.	(leeg)	Zie C.5.1.5.
				4. Ambtelijk overleg afgerond, voltooid concept van een budget neutrale belastingregeling NL-AUA (BRNA) gereed.	Q2 2024	Aruba + Nederland	Aruba en Nederland werken samen aan een budgetneutrale oplossing. Gesprekken zijn nog niet afgerond en worden daarom in Q2 voortgezet.
				5. Ambtelijke accordering van de belastingregeling NL-AUA (BRNA).	Q2/Q3 2024	Aruba + Nederland	Is vervolg op C.5.1.4.

Thema D: **Financiële sector**

Doel

- het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
- het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;
- het realiseren van een toezichthouder die tijdig en daadkrachtig optreedt bij problemen bij financiële ondernemingen.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.	D.3.1					Wordt voorlopig niet opgepakt.
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel (DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1	Aanpassing DGS en wetgeving rondom bestrijding witwassen en terrorismebestrijding.	5. Vaststelling landsbesluit DGS.	n.n.b.	Aruba	Er ligt een ruw ontwerp voor het landsbesluit, dat zal worden vervolmaakt. Daarnaast wordt een geheel nieuw ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toezicht kredietwezen en enkele andere landsverordeningen opgesteld, waaronder de faillissementsverordening. DNB (De Nederlandse Bank) ondersteunt in dit traject. Gezien de complexiteit van de voornoemde trajecten kan nu niet ingeschat worden wanneer het landsbesluit DGS geslagen wordt.
				6. Inwerkingtreding landsbesluit DGS.	n.n.b.	Aruba	Verwachting is dat, na de vaststelling van het landsbesluit DGS (D.4.1.5), nog ongeveer een jaar gemoeid zal zijn met de organisatie/implementatie van het DGS. Onder andere gaat het om bemensing, procedures, communicatie en oprichting van de stichting.
		D.4.2	Aanpassing overige wetgeving conform wetgevingskalender.	4. Ministeriële regeling Consumentenkrediet afgekondigd.	Q2 2024	Aruba	Een voorstel over de maximale kredietvergoeding is inmiddels met de CBA besproken. Volgende stap is besluitvorming door de Minister van Economische Zaken.
				5. Ministeriële regeling Consumentenkrediet in werking.	1 januari 2025	Aruba	Na afkondiging van de ministeriele regeling (D.4.2.4) dienen nog diverse landsbesluiten te worden voorbereid en richtlijnen worden opgesteld. Daarnaast zal de organisatie/implementatie ter hand moeten worden genomen, waaronder het organiseren van de benodigde menskracht.

Thema E: **Economische hervormingen**

Doel

- het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
- het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Analyse van arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	20. Implementatie PvA arbeidsmarktbeleid bestuurlijk vastgesteld.	5 april 2024	Aruba + Nederland	Het implementatie plan van aanpak arbeidsmarktbeleid bevat zes brede maatregelen die grote impact zullen hebben. De precieze vormgeving van de maatregelen zal van belang zijn voor maatschappelijk draagvlak voor de implementatie. Bestuurlijke vaststelling vergt daarom een zorgvuldig traject. Vandaar dat er voor dit traject meer ruimte wordt ingebouwd om te komen tot een bestuurlijke vaststelling in vergelijking met de andere Implementatie PvA´s.
				21. Adviezen hervorming arbeidsmarktbeleid bestuurlijk vastgesteld.	31 oktober 2024	Aruba + Nederland	Zie toelichting E.1.1.20.
				22. Advies hervorming bijstand bestuurlijk vastgesteld.	30 augustus 2024	Aruba + Nederland	Op basis van verschillende activiteiten (o.m. inventarisatie knelpunten, uitwerking contouren wetgeving) wordt een advies voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming over de implementatie van de hervormingen op dit terrein.
				23. Advies herziene toezicht en handhaving arbeidsmarkt bestuurlijk vastgesteld.	30 augustus 2024	Aruba + Nederland	Op basis van verschillende activiteiten wordt een advies voorbereid voor de betrokken ministers over herziening van het toezicht- en handhavingsbeleid m.b.t. de arbeidsmarkt, opvolging van een adviestraject voor de arbeidsinspectie en mogelijkheden tot samenwerking op inspectietaken tussen DAO en DAS.
				24. Advies doorontwikkeling DPL bestuurlijk vastgesteld.	15 oktober 2024	Aruba + Nederland	Er wordt een advies voor besluitvorming voorbereid dat ingaat op de scope van de doorontwikkeling van DPL en de realisatie. Dit is specifiek gericht op heractivering en reintegratie arbeidsdienstverlening van DPL.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.1					Vervolgstappen worden bepaald mede n.a.v. uitkomsten E3.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.2	Uitwerking aanpak van illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten	1. PvA optimalisering data verzameling personeelsbehoefte op de arbeidsmarkt bestuurlijk vastgesteld.	2 april 2024	Aruba	In dit PvA worden concrete acties voorgesteld om de personeelsbehoefte op Aruba eenduidig in beeld te brengen en te houden. Dat kan ook bijdragen aan de visieontwikkeling naar aanleiding van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, waaronder de visiebepaling met betrekking tot arbeidsmigratie. Onderdeel van het PvA is een voorstel voor het implementeren van een forecasting model.
				2. PvA bouwen interface DAO-CENSO bestuurlijk vastgesteld.	2 april 2024	Aruba + Nederland	Dit PvA betreft het bouwen van een interface tussen het systeem van Directie Arbeid en Onderzoek (DAO) en Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister (CENSO)om werknemersgegevens te verifiëren op juistheid en volledigheid. In het PvA zal ook ingegaan worden op ondernomen en te nemen stappen gericht op het opschonen van databestanden (data-cleansing).
				3. Implementatie PvA aanbevelingen onderzoek garantstellers voor buitenlandse arbeidskrachten bestuurlijk vastgesteld.	2 april 2024	Aruba + Nederland	De aanbevelingen die als prioriteit zijn aangemerkt uit het onderzoek naar garantstellers kunnen bijdragen aan het voorkomen van illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten.
				4. Data autorisatie matrix ambtelijk vastgesteld.	30 juni 2024	Aruba + Nederland	Een data autorisatiematrix moet de nodige data-uitwisseling tussen diensten in beeld brengen; wie de gebruikers van de data zijn en met een inschatting van waar automatisering data uitwisseling kan faciliteren. Hierbij ligt de nadruk op gegevensuitwisseling rond buitenlandse arbeidskrachten. Het duurder langer dan verwacht op de hiervoor benodigde capaciteit vrij te maken daarom verschuift de datum.
				6. Uitvoering PvA optimalisering verzameling personeelsbehoefte arbeidsmarkt gestart.	30 juni 2024	Aruba	In het tweede kwartaal van 2024 wordt gestart met de uitvoering van het plan van aanpak voor de optimalisering van de data verzameling personeelsbehoefte op de arbeidsmarkt.
				7. Offertetraject realiseren forecasting model afgerond.	30 september 2024	Aruba	In Q3 zal het offertetraject voor het implementeren van een forecasting model voor het bepalen van de toekomstige behoefte aan arbeidskrachten (afgebakend op functieniveau en opleidingsniveau) op de arbeidsmarkt - worden afgerond.
				8. Offertetraject bouw digitale interface afgerond.	30 september 2024	Aruba	In Q2 en Q3 zal uitvoering worden gegeven aan het plan van aanpak voor het realiseren van een koppeling tussen DAO- en Censo systeem. Een opdracht daartoe zal uiterlijk eind Q3 gegund worden.
				9. Uitvoering stappenplan implementatie aanbevelingen garantstellers gestart.	Q4 2024		Op bestuurlijk niveau is goedkeuring gegeven aan een stappenplan om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit het garantstellers rapport. In mei en juni zullen gesprekken over de implementatie plaatsvinden. Op basis van deze gesprekken zullen in de tweede helft van het jaar mogelijke eerste acties worden geïmplementeerd.
				10. Data-autorisatiematrix bestuurlijke vastgelegd.	16 september 2024	Aruba	Met relevante diensten wordt gekeken naar bestaande data-uitwisseling en aanvullende behoefte en wensen. Een rapport hierover wordt eind Q2 opgeleverd en vormt, na bestuurlijke besluitvorming, de basis voor vervolgstappen, zoals het automatiseren van bestaande data-uitwisseling of het actualiseren/opstellen van samenwerkingsprotocollen.
				11. Afronding juridisch voorbereidingstraject voor invoering Landsverordernering registratieplicht.	30 september 2024	Aruba	De Landsverordening Registratieplicht werkgevers en zelfstandigen zonder personeel zal o.a. een belangrijke bijdrage leveren aan het tegengaan van illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.2	Onderzoek naar stelsel van sociale zekerheid.	2. Roadmap Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid ambtelijk vastgesteld.	15 mei 2024	Aruba + Nederland	Op basis van het bestuurlijk principebesluit en plannen van aanpakken zal de komende maanden een langetermijnplanning worden uitgewerkt voor de lage E- nummers.
				3. Roadmap Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid bestuurlijk vastgesteld.	n.n.b.	Aruba	Vanwege de onderlinge samenhang en wisselwerking tussen maatregelen is op dit moment nog niet duidelijk op welke termijn bestuurlijke vaststelling van een roadmap mogelijk zal zijn. Zowel de op te stellen implementatie PvA´s als de ambtelijke uitwerking van de roadmap zullen hier richting aan geven.
E.5	Aruba verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door de TWO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Aruba en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningenstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.6.2	Zie maatregel	3. Vereenvoudiging openen bankrekening gerealiseerd.	n.n.b.	n.n.b.	Het door de Centrale Bank van Aruba opgestelde concept wetsontwerp is door de minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling aangeboden aan de Ministerraad en ter verdere afhandeling doorgeleid naar DWJZ.
				9. Concept Roadmap ambtelijk vastgesteld.	Q2 2024	Aruba + Nederland	De Minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling heeft i.h.k.v. het doel van thema E van het landspakket "Het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie" en het beleid van de Minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling een oplegnota opgesteld, met daarin beleidsvoornemens die relevant kunnen zijn in het kader van thema E van het landspakket. Deze nota wordt voorzien van een matrix met daarin een aantal voorgestelde actielijnen c.q. projecten om met TWO-Nederland te delen waarbij vervolgens met TWO Nederland besproken wordt welke ondersteuning Nederland hierbij kan bieden. In geval van interesse vanuit Nederland voor ondersteuning bij ministerie overschrijdende projecten, zullen desbetreffende projecten eerst op bestuurlijk niveau met de desbetreffende ministers geaccordeerd worden.
				10. Ontwerp consumentenbeschermingsverordening aangeboden aan RvA.	Q3 2024	Aruba + Nederland	Offertes voor wetgevingsjuristen zijn ontvangen en geëvalueerd. De opdracht is verleend aan een consultant. In Q2 zal het wetsontwerp en memorie van toelichting om consumentenbescherming onder te brengen bij de AFTA afgerond zijn ter indiening bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken.
				11. Detachering ACM/AFTA gerealiseerd.	Q3 2024	Aruba + Nederland	AFTA is in gesprek met ACM voor de detachering van een ervaren onderzoeker die begeleiding moet geven in onderzoekstechnieken en in het opstellen van een onderzoekswerkproces aan de onderzoekers bij de AFTA, voor de duur van één jaar.
				13. n.n.b.	n.n.b	Aruba + Nederland	Betreft vervolgacties die nog nader bepaald moeten worden na bestuurlijke vaststelling PvA vestigingsverordening (E.6.2.12).
				14. Plannen van aanpak, voortkomend uit oplegnota (zie E.6.2.9) opgesteld en geaccordeerd.	30 april 2024	Aruba + Nederland	Aan de hand van bereikte overeenstemming tussen Nederland en Aruba over projecten in de geactualiseerde oplegnota (zie ook E.6.2.9) worden de betreffende plan(nen) van aanpak opgesteld en geaccordeerd.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.3	Bestuurlijke heroverweging inning en afhandeling juridische zaken.	4. Inregeling nieuwe wijze van inning.		Aruba	Wordt meegenomen in de onder activiteit A.1.5.2 opgenomen doorlichting niet-belastingmiddelen.
				5. Inregelen nieuwe wijze afhandeling juridische zaken.	n.n.b.	Aruba	Over afhandeling juridische zaken zal definitief worden besloten als meer duidelijk is over de inrichting van het inningsproces, zie E.7.3.1.

Thema F: **Zorg**

Doel

- het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
- het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
- het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.2	Versterken eerstelijnszorg.	5. Eerste zes protocollen voor samenwerking eerste en tweede lijns zorg gereed.	28 juni 2024	Aruba	De protocollen, invulling van het reeds overeengekomen samenwerkingsprotocol HAVA-ASHA (F.3.2.4), maken consultatie mogelijk voor de eerste lijn met de tweede lijn vóórdat wordt doorverwezen. Ook wordt door- en terugverwijzing effectiever.
				9. Feitelijke start eerste cohort huisartsen in opleiding naar Arubig artsen.	30 augustus 2024	Aruba	In Q1 vinden de sollicitatiegesprekken plaats voor de opleidingsplekken en wordt e.v. voortrajecten bepaald, die in Q2 starten. In Q3 start de eerste cohort huisartsen in opleiding.
				10. Evaluatie contracteringssysteem AZV-huisartsen.	28 maart 2024	Aruba	Er wordt door de ziektekostenverzekeraar en de huisartsen gesproken over een wijziging in de contractverhouding, met prikkels over productie en kwaliteit. Eind Q1 moet duidelijk zijn of er overeenstemming is tussen partijen hierover. Insteek is dat het AZV in Q3 rapporteert over de voortgang van het contracteringsysteem huisartsen.
		F.3.4	Aanpassen verzekeringspakket.	1. Startnotitie Aanpassing Landsverordening Algemene Ziektekosten Verzekering bestuurlijk vastgesteld.	Q4 2024	Aruba	Vanwege diverse ontwikkelingen, waaronder het zorgconvenant en meerjarig financieel kader, moet de inventarisatie van gewenste wijzigingen van de wet nog plaats vinden. Verwachting is dat deze maatregel niet voor Q4 2024 kan worden afgerond.
		F.3.5	Kostenbesparing laboratoria.	3. Statusopdate van rationalisering van de tarieven van laboratoriumtesten.	Q3 2024	Aruba	Hoewel er een gerechtelijke procedure loopt, is de rationalisering van de tarieven van laboratoriumtesten toch per januari 2024 ingegaan. Volgens AZV dient t.z.t. mogelijk een herevaluatie van de tarieven te geschieden, vandaar deze statusupdate.
		F.3.6	Gegevens en kennis uitwisselen tussen zorgaanbieders.	3. Integratie Electronische Patiëntendossiers (EPD).	20 december 2024	Aruba	In het Zorgakkoord is als prioriteit 8 opgenomen dat de zorginstellingen zullen werken aan de integratie van electronische patiënten dossiers (EPD's) om de uitwisseling van informatie tussen elkaar te verbeteren en de zorg voor patienten te optimaliseren. Keuze en implementatie van een EPD is complex en betekent een significante investering. De MinTV streeft er naar met HOH, IMSan en Respaldo te komen tot de keuze voor een eenvormige EPD, waarvoor nu een TOR wordt opgesteld.
		F.3.7	Kostenbesparing Farmaceutische zorg.	3. Landsbesluit Verpakte Geneesmiddelen in werking.	15 april 2024	Aruba	Het opstellen van het nader rapport n.a.v. het advies van de Raad van Advies wordt, zo is de verwachting bij het opstellen van deze agenda, in 2023 afgerond. Inwerkingtreding verschuift daarom naar begin Q2 2024.
		F.3.9	Verbeteren Infrastructuur, inrichting en organisatie ziekenhuiszorg.	5. Voorgangsrapportage samenwerking ziekenhuizen HOH en Imsan ingeleverd.	2 april 2024	Aruba	In 2023 zijn de gebieden voor samenwerking gekozen en in een roadmap verwerkt. Enkele zijn in het kader van het Zorgakkoord als prioriteit aangemerkt. Er wordt samengewerkt op onder andere de volgende gebieden: ICT, diabeteszorgcentrum, harmonisatie inkoop.
		F.3.10	Oprichting Kwaliteitsinstituut Zorg.	1. Wet- en regelgeving bestuurlijk vastgesteld.	n.n.b.	Aruba	Doel van het kwaliteitsinstituut is het bevorderen van de kwaliteit van de zorg. Daarvoor is een wettelijke basis nodig, waarvoor de eerste teksten inmiddels zijn opgesteld. Er dient een beter onderzoek naar de haalbaarheid van financiële verzelfstandiging te worden gedaan. Streven was dat deze financiële beoordeling in Q1 2024 gereed komt, deze was bij het opstellen van deze agenda nog niet gereed. De beoordeling zal leiden tot een herevaluatie van de scope van het KI en de financiële haalbaarheid van de verzelfstandiging.
		F.3.11	Meerjarig financieel kader (prioriteit 1 zorgconvenant)	2. Prognosemodel aangevuld met interventiemogelijkheden.	28 juni 2024	Aruba	Onderdeel van reeds opgestelde prognose model is het kunnen meenemen van de interventies en maatregelen. Dit onderdeel wordt doorgebouwd, de verwachting is dat dit in Q2 2024 gereed is.

Thema G: **Onderwijs**

Doel

- het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
- realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
G.1	Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde: - onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken. Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.	G.1.2	Duurzaam registratiesysteem kerngetallen.	4. Technische eisen, wensen en behoeften registratiesysteem zijn geïnventariseerd.	30 september 2024	Aruba	
				5. Kengetallen vastgesteld.	30 september 2024	Aruba	De lijst met kengetallen voor het registratiesysteem is ambtelijk vastgesteld.
				6. Uitvoeringstoets/ uitvoeringsanalyse is verricht en geëvalueerd.	16 december 2024	Aruba	De uitvoeringstoets verkent de gevolgen bij de uitvoering van fase 2 van het project (zie G.1.2.5), zowel op landelijk als koninkrijksniveau. Het gaat hierbij met name op een aantal specifieke gebieden: Security & Privacy, Organisatie & Personeel, Financieel, Beleid & Processen, Systemen en Juridisch.
		G.1.5	Professionaliseren leraren	1. Professionaliseringskader ontwikkeld.	1 juli 2024	Aruba	Het beleidskader voor professionalisering van leraren is ontwikkeld. Hierin is vastgelegd: visie op professionalisering, vorm en organisatie van professionalisering, rollen en verantwoordelijkheden t.a.v. professionalisering, normen t.a.v. tijdsinvestering hiervoor en de relatie tussen de professionalisering en de rechtspositie van het onderwijspersoneel.
				2. Inventarisatie professionaliseringsbehoefte afgerond.	1 december 2024	Aruba	Per schooltype wordt geïnventariseerd welke profesionaliseringsvraag schoolbesturen hebben voor het onderwijzend personeel. De inventarisatie leidt naar een implementatie plan voor het professionaliseringstraject. Het resultaat hiervan is dat leraren geprofessionaliseerd zijn op de juiste competenties om de gewenste onderwijs innovaties te dragen.
		G.1.6	Ontwikkeling actuele en relevante leermiddelen	1. Schoolbesturen zijn in staat per schooltype de procedure voor het kiezen van de juiste leermiddelen te volgen.	1 oktober 2024	Aruba	Per schooltype vinden er leermiddelenkeuze trainingen plaats voor schoolbesturen en schoolleiders.
				2. Behoeften aan licenties voor leermiddelen en voor het contextualiseren van leermiddelen zijn geïnventariseerd.	16 december 2024	Aruba	Per onderwijstype is geïnventariseerd welke licenties moeten worden aangeschaft en welke licenties aangepast moeten worden naar de Caribische context.
				3. Lijst met methodes die ontwikkeld moeten worden geformuleerd.	16 december 2024	Aruba	Per schooltype wordt geïnventariseerd voor welke vakken er leermiddelen moeten worden ontwikkeld.
		G.1.7	Optimale infrastructuur	1. Nulmeting staat schoolgebouwen afgerond.	1 oktober 2024	Aruba	
				2. Nulmeting inrichting schoolgebouwen afgerond.	1 oktober 2024	Aruba	
		G.1.8	Ontwikkeling sterk zorgstructuur systeem	1. Visie op interne leerlingenzorg van algemeen naar specifiek herzien.	1 juli 2024	Aruba	Een nieuw visiestuk op interne leerlingenzorg is beleidsmatig vastgesteld. Hierin staat in ieder geval de visie op interne leerlingenzorg, de vorm en organisatie van interne leerlingenzorg, rollen en verantwoordelijkheden t.a.v. de interne leerlingenzorg.
				2. Implementatie plan voor de herziene interne leerlingenzorgstructuur vastgesteld.	16 december 2024	Aruba	Conform de visie op interne leerlingenzorg wordt gewerkt aan het opstellen van een implementatieplan.

Thema H: **Versterken rechtsstaat**

Doel

- een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1	Doorlopend, op basis van op 29 januari 2021 aangeleverde nulmeting.				Tijdens het JVO in juni 2023 is tussen de vier landen gesproken over het capaciteitsvraagstuk binnen de rechtshandhavingsdiensten en de gerelateerde disbalans. Deze discussie wordt in een ambtelijke werkgroep ter voorbereiding op het JVO van januari 2024 voortgezet.
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.1	Behandeling en implementatie Landsverordening Toezicht Kansspelen.	11. PvA Consumentenbescherming ambtelijk vastgesteld.	n.n.b.	Aruba + Nederland	Naar verwachting zal onderzoek van H.2.12 relevante informatie hiervoor bevatten. KSA zal als ZBO verder invulling geven, na oprichting hiervan.
				12. Uitzetten Onderzoek Kansspelverslaving.	n.n.b.	Nederland	Het onderzoek kan niet uitgezet worden via het onderzoeksinstituut van JenV. JenV kijkt welke mogelijkheden er zijn om het onderzoek vanuit Nederland te laten opzetten.
				15. Beleidsdocument n.a.v. ministeriële regeling bestuurlijk vastgesteld.	n.n.b.	Aruba	KSA zal hier als ZBO verder invulling aan geven met inachtneming van zienswijze Kabinet. Zienswijze kabinet t.a.v. kansspelen geschiedt in tranches.
				16. Letter of Intent DAC-KSA bestuurlijk vastgesteld.	n.n.b.	Aruba	Betreft samenwerkingsovereenkomst tussen de Departementen voor Casinowezen (DAC) en de KSA. KSA hier zal als ZBO verder invulling aan geven, na oprichting hiervan.
				17. Oplevering onderzoek kansspelverslaving.	n.n.b.	Nederland + Aruba	In afwachting van het advies van het onderzoek van H.2.1.12 zal dit wel/ niet worden uitgezet.
				18. Kwartiermaker KSA aangesteld.	Q3 2024	Aruba	Vanwege het verschil in uitgangspunt tussen Nederland en Aruba verloopt de sollicitatieprocedure anders en verschuift de datum hierdoor. Aruba heeft besloten de werving en selectie op zich te nemen. Aanvullende gesprekken worden gevoerd over het vervolg.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Op basis van vastgesteld plan van aanpak projectfase uitvoeren.	6. Hoofdstuk 3 concept wetsontwerp.	1 juli 2024	Aruba + Nederland	Het derde hoofdstuk van de consensusrijkswet, inclusief de bijbehorende Memorie van Toelichting, zal voor het JVO van juni 2024 worden opgeleverd t.b.v. de opdrachtgever. Bij die gelegenheid zal aan de opdrachtgever ook een tussentijdse uitvoeringstoets worden aangeboden die ziet op hoofdstuk 2 van de rijkswet. Oorspronkelijke afrondingsdatum was 31 januari 2024.
				7. Uitvoeringstoets wetsontwerp.	Q1 2025		Op het moment dat een hoofdstuk klaar is, wordt een uitvoeringstoets uitgevoerd voor dat hoofdstuk. De uitvoeringstoets van hoofdstuk 2 wordt afgerond en in het JVO van juni 2024 besproken. Na afronding van hoofdstuk 2, wordt gestart met de uitvoeringstoets van hoofdstuk 3.
				8. Duidelijkheid bijstandsverzoek landen.	Q4 2024	Nederland	Het voorstel om experts aan te trekken en de vacatureteksten om deze experts te werven worden besproken in en vastgesteld door de werkgroep. Na vaststelling van het voorstel en de vacatureteksten, wordt gestart met de werving van de experts.
				9. Concept wetsontwerp gereed voor parlementaire behandeling.	Q2 2025	Aruba + Nederland	Na afronding van het opstellen van het wetsontwerp wordt het wetsvoorstel aangeboden aan de vier parlementen van het Nederlands Koninkrijk.
H.13	Aruba komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de ARUMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de ARUMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.13.2	Opstellen moderne rechtspositie regeling voor Caribische beroepsmilitairen, inclusief wettelijke inkadering.	2. Concept landsverordening en landsbesluit rechtspositie Arumil.	n.n.b	Nederland	In Q2 2024 wordt door Defensie Nederland feedback gegeven op de tekstvoorstellen van Curaçao en Aruba voor een rechtspositionele regeling. De feedback zal samen met de landen besproken worden. Vanaf Q3 2024 wordt door de landen gewerkt aan het opstellen van een Landsverordening en Landsbesluit waarmee de rechtspositieregeling bepaald wordt. Na afronding van de concepten voor de landsverordening en het landsbesluit worden deze via eigen wetgevings- en instemmingsprocedures vastgesteld. Oorspronkelijke deadline was 1 april 2024.
				3. n.n.b.	n.n.b.	Aruba + Nederland	Betreft vervolgacties die moeten worden bepaald na oplevering aangepaste notitie lv en lb rechtspositie Arumil (H.13.2.2).

Landspakket
Aruba

Uitvoeringsagenda 1 april – 31 augustus 2024